

באופן ספונסאני נקבצו חושבי ירושלים מול הבית ברחוב סעדיה גאון שחושבי ווסירבו

חזית הקרב מול חזית

עירום למחצה מתחת לסדין לבן שכיטה את גופו, הוא יכול היה להניע רק את ראשו. כי אריה נכה במאה אחוז, משותק בכל חלקי גופו.

אריה דביר הוא אחד הבודדים מבין פצועי מלחמת ששת הימים שנותרו עדיין בטיפול רפואי. הוא אחד הפצועים הקשים ביותר של המלחמה, לחשה אחות בשביס לבן במסדרון בית החולים.

שנה וחודש בלבד עברו מאז ישבו ה- אקדמאים מרחוב סעדיה גאון 14 במיקלטים. שנה וחודש מאז נפצע סגן אריה דביר, כשכדור פגע בצווארו ושיתק את מערכת העצבים שלו. הם שכחו את המלחמה. הוא יזכור אותה כל חייו. יזכור אותה כל אלה שיראו אותו. דיירי הבית מרחוב סעדיה גאון 14, לא יהיו ביניהם.

„אינני מרגיש דבר!“

בשישי ליוני 1967, בשעה 5.00 לפנות בוקר כבר נכבשה גיבעת התחמושת. הקרב עדיין השתולל ליד בית הספר לשוטרים וליד מלון אמבסדור. מחלקתו של סגן אריה דביר כבר פרצה לעבר השכונה הערבית ואדיג'ו.

תוך כדי לחימה מבית לבית, כשהם מחפשים מיסתור מכדורי הצלפים הערביים בצל גדרות האבן של הבתים, הגיעה מחלקתו של דביר למערה — אחת מרבות שבואדי.

באש-זיקוקין של כדורים נותבים, פצצות מרגמות ופגזות תחמים. כמו כל אורחי ירושלים שלא היו בקריהחזית, חיפשו דיירי בית האבן — רובם אקדמאים — מחסה במקלט.

אותו זמן — הלילה של היום הראשון למלחמת ששת הימים — היה גם אורי דביר, מרחוב הלל 59 שבחפיה — בירושלים. הוא לבש או מדיקרב של צנחנים, ענד על כתפיו דרגות של סגן, שמונה שנה היו מונחות בארון. עתה, בראש מחלקתו, הסתער עם יחידות הצנחנים הראשונות שעלו על מערה הגנה המבוצר של הלגיון הירדני, במיורח ירושלים.

באחד הלילות של חודש יולי 1968, שנה וחודש לאחר מלחמת ששת הימים, שוב התכנסו בצותא דיירי הבית שבשכונת רחביה. הפעם כבר לא ישבו יחד במקלט. הם כינסו אסיפת דיירים של חברת הבית השותף מרחוב סעדיה גאון 14 בע"מ.

הד"ר ולטר קרסקה, עורך הדין שמואל עמית, הגברת לאה קלמן ושכניהם עסקו בבעיית החשובה: סגנת ירדית ערכן של דיירותיהם.

ושוב היה סגן אריה דביר (23) בירושלים אותו לילה — כמו בכל הלילות מאז ה- חמישי ביוני 1967: הוא שכב מרותק למיטה לבנה בקומה הרביעית של המרכז הרפואי של הדסה. במחלקה לשיקום.

בלי לזכור ביוני 1967, שהו דיירי הבית שברחוב סעדיה גאון 14 בירושלים — במקלטים.

כל הלילה התנפצו פגזים ברחובות ירושלים. השמים שמעל העיר האפלה להטו

חבר נכה
הצטרף למפגינים נגד צרות המוחין ונגד קטנוניותם של דיירי הבית. בא בכיסא גלגלים.

אחד החיילים שחלף על פניה סבר, כי שמע מתוכה קולות של נשים וילדים. הוא דיווח על כך למפקדו. דביר בחר את אחד מחייליו הרובר ערבית, שלח אותו שיקרב אל פתח המערה. שם צעק החייל אל היושבים במערה, ביקש מהם לצאת החוצה בהבטחה שלא יאונה להם כל רע. דביר התקרב אליו כדי לראות מקרוב את המתרחש, לוודא שלא יפגעו בנשים וילדים. לרנע הזדקף ואז פגע בו כדור בצווארו. בנקודת איסוף הפצועים, תחת אש, טיפלה בו אחת החובשות הירושלמיות. היא הזריקה לו מורפיום. „אני הולך למות“, אמר לה דביר. „אינני מרגיש אף אבר בגופי“, „זה בגלל המורפיום“, אמרה לו האחות, „הכל יעבור ויהיה בסדר.“

ככיסא לכל ההיים

אריה דביר — יליד הקיבוץ מרחביה — עבר עם הוריו, בגיל שנתיים ל- חיפה. שם סיים את בית הספר הריאלי. הוא היה תלמיד הפאקולטה לרפואה. שנה ראשונה, כשפרצה המלחמה. כאשר הרופאים סיימו את כל שיכלו לעשות להבראתו, הסתבר שהוא יהיה מרותק לכסא גלגלים כל חייו.

אולם דביר לא איבד את כוח החיות שבו. ללמודי הרפואה לא יכול היה אומנם לחזור; לעומת זאת, הוא החליט להתחיל ללמוד בפאקולטה למאמיטיקה בירושלים.

אחיו הצעיר, גד דביר בן ה-18, נרשם ללימודים יחד עימו, יוביל אותו להרצאות וחזרה בכיסא הגלגלים.

היתה נאלצת לעמוד לבדה מול כל דיירי הבית שסירבו לבצע שינויים בגינה — כדי לאפשר לנכה גישה נוחה. בתמונה נראה צבי קלמן מנסה להסביר לטודנטים המפגינים את עמדת הדיירים.

גברת אטינגד ומר קלמן
גברת אטינגד נה, עובדת האוניברסיטה בירושלים, שהשכירה את דירתה לצנחן הנכה (למעלה)